

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2025.

O Savezu

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturne i umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine. Glavne aktivnosti Saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

U 2025. godini Savez ima 68 članica (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) iz svih dijelova Republike Hrvatske: Alternacija – udruga za promicanje alternative i nezavisne kulture, Art radionica Lazareti, Udruga za promicanje urbane kulture A.R.L.A., Autonomni kulturni centar - ATTACK, Bunike – udruga za promicanje cirkuskih i izvedbenih umjetnosti, Udruga Bacači sjenki, Centar za dramsku umjetnost - CDU, Centar za ženske studije, Centar za mlade Čakovec - CEZAM, Cirkorama, Dadanti - udruga za promicanje eksperimentalne umjetnosti, Domino, Drugo more, neformalna inicijativa Društvo i prostor, Eksperimentalna slobodna scena, Fantastično dobra institucija - Fade In, Udruga Filmaktiv, UO Format C, Kulturna udruga Fotopoetika, Centar za plesnu i izvedbenu umjetnost F.R.E.E. D.A.N.C.E. Karlovac, Građanska organizacija za kulturu Gokul, neformalna inicijativa Hrvatski Wiki mediji, Kulturna udruga Jutro, Kamene babe, Prostor rodne i medijske kulture "K-ZONA", KA-MATRIX - udruga za društveni razvoj, Kinoklub Karlovac, KLFM - Radio u zajednici, UO Kolektiv igralka, Kontejner / Biro suvremene umjetničke prakse, Koprivnička inicijativa volontera i aktivista, UO Grupa Kugla, Udruga za promicanje kultura Kulturtreger, Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture - KVARK, Labin Art Express XXI, Liburnia film festival, Udruga za razvoj audio vizualne umjetnosti Metamedij, Udruga Monteparadiso, Multimedijalni institut, Udruga Otompotom, Platforma 9.81 - Institut za istraživanja u arhitekturi, Udruga za kulturu i sport Pozitivna sila, Proces - udruga za promicanje queer kulture i LGBTIQ+ prava, Društvo za promicanje queer kulture kroz sport i rekreaciju - Queer sport Split, Kolektiv za razvoj, istraživanje i propitivanje queer kulture - Queer Anarchive, Udruga za razvoj uradi sam kulture - Radiona, Udruga za umjetnost i stvaralaštvo ReArt, Restart, Udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja Revolucija, Kulturno-umjetnička udruga Romb, SF:IUS - Socijalni rub: zanimljive neispričane priče, Sinjski kulturni urbani pokret, UO Silba environment art, Sindikat biciklista, Siva zona - prostor suvremene i medijske umjetnosti, Udruga za promicanje književnosti i kulture Skribonauti, Sub Movements, Udruga građana Spirit, UO Studio Artless, UO Škvadra, Udruga za razvoj cirkuskih i izvedbenih umjetnosti - Tricycle trauma, Udruga kultura i edukacija, Udruženje za razvoj kulture URK, Kulturno umjetnička udruga Uzgon - Split, Što, kako i za koga, Zadar snova, Živi atelje Dajht Kralj, neformalna inicijativa Živ Žar Žur.

Tijela upravljanja

Skupština je najviše tijelo upravljanja i odlučivanja. Skupština SU Klubtura održana je 20. i 22. veljače, prvi dan online, putem platforme Zoom, a drugi dan u prostoru udruge Kontejner u Zagrebu. Prvi dan održan je izbor suradničkih projekata i turneja koje će se provoditi u 25. ciklusu programa CTHR: programska razmjena i suradnja. Drugog dana Skupštine usvojeni su financijski i godišnji izvještaj Saveza za 2024. godinu, održan je izbor za članice Upravnog odbora, predsjednicu, zamjenicu predsjednice, izbor predstavnika Klubture u Skupštini Kurziva, izbor članova CTHR radne grupe za praćenje provedbe CTHR programa te je predstavljen plan rada za 2025. godinu i nove osobe zaposlene u Klubture timu. U članstvo Saveza primljene su četiri nove članice. Poslove upravljanja Savezom između dviju sjednica Skupštine obavlja Upravni odbor. Upravni odbor u 2025. godini činile su Srdjana Cvijetić (Art radionica Lazareti, Dubrovnik) - predsjednica, Zrinka Džoić (Kamene babe, Karin Donji) - zamjenica predsjednice, Sanja Burlović (Attack, Zagreb) - članica Upravnog odbora, Kristina Tešija (KLFM, Split) - članica Upravnog odbora, te Marta Džaja (A.R.L.A., Đakovo) - članica Upravnog odbora. Po Statutu, predsjednika Saveza i njegovog zamjenika bira Skupština na mandat od tri godine. Koordinator Saveza bira Upravni odbor na mandat od dvije godine, uz mogućnost da bude ponovno biran. Koordinatorica Saveza od 2025. je Željka Lukešić.

Zaposlenici Saveza

Uz stalne zaposlenice Tatjanu Vukadinović, programsku koordinatoricu te voditeljicu programa CTHR i Klubture Forum, i Željku Lukešić, koordinatoricu mreže te voditeljicu financija i administracije organizacije, od 15. veljače do 31. kolovoza na pola radnog vremena bila je zaposlena Jelena Androić kao koordinatorica projekta "Javni prostor je ključan za sudjelovanje građana" u okviru programa Impact4Values, te na nepuno radno vrijeme od 1. ožujka i potom na puno radno vrijeme od 1. srpnja Matija Mrakovčić kao koordinatorica zagovaranja i prikupljanja sredstava.

PROVEDBA PROGRAMA U 2025.

Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja (cjelogodišnja aktivnost)

Ključni dugogodišnji program mreže Clubture provodi se od 2002. godine. Od 2002. provedena su 24 ciklusa programa kroz koji je realizirano gotovo 2000 javnih kulturno-umjetničkih događanja u preko stotinu gradova i mjesta u RH, s više od 300 uključenih organizacija. Prioriteti programa su decentralizacija kulturne produkcije te inovativnost sadržaja koji se u okviru programa provode za različite ciljne skupine. Model kakav je mreža razvila otvara mogućnosti suradnje kulturnih organizacija iz različitih krajeva zemlje u kreiranju kvalitetnih sadržaja u svim disciplinama suvremenog kulturnog i umjetničkog izričaja. Važna odlika programa model je koji uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

Javni poziv za predlaganje suradničkih projekata i turneja za provedbu u 2025. godini bio je otvoren od 24. 10. do 12. 12. 2024. godine. Na poziv je pristiglo ukupno 17 projektnih prijedloga koje su prijavile udruge,

umjetničke organizacije i neformalne inicijative. Zajedničkim odlučivanjem članica Saveza i svih predlagatelja, na godišnjoj Skupštini Saveza udruga Klubtura održanoj 20. 2. 2025. godine, za realizaciju u 25. krugu provedbe programa odabrano je 8 suradničkih projekata i turneja. U provedbi projekata sudjelovalo je 8 nositelja programa (6 udruga, 1 umjetnička organizacija i 1 neformalna inicijativa) koji su surađivali s 21 partnerskom organizacijom (17 udruga, 1 umjetnička organizacija, 1 neformalna inicijativa i 2 kulturna centra). Sveukupno je 29 organizacija nezavisne kulture iz različitih gradova i mjesta u Hrvatskoj aktivno sudjelovalo u provedbi programa. Programske aktivnosti realizirane su u 18 gradova i mjesta diljem Hrvatske: Babino Polje, Blato, Đakovo, Kistanje, Knin, Koprivnica, Osijek, Pazin, Pula, Rijeka, Samobor, Sisak, Tkon, Veliko Trgovišće, Zabok, Zagreb, Zapuntel i Županja.

U 2025. godini provedeno je 8 suradničkih projekata i turneja, a održano je ukupno 45 pojedinačnih javnih kulturno-umjetničkih događanja u navedenih 18 gradova i mjesta. Realizirani sadržaji pripadaju manje zastupljenim i eksperimentalnim oblicima kulture i umjetnosti, poput butoh kazališta, dokumentarno-autorskog kazališta, tradicijske vokalne glazbe u spoju sa suvremenim zvukom te suvremenog cirkusa. Programi su se bavili društveno angažiranim temama kao što su problematika fenomena konverzivne terapije s kojom se suočava LGBTIQ zajednica, postporođajna depresija te položaj i percepcija žena u starijoj dobi. Sadržaji su realizirani u edukativnim, prezentacijskim i diskurzivnim formatima: radionice, predavanja, razgovori, panel-rasprave, izložbe, koncerti i performansi. Programi su održani u centrima za kulturu i mlade, kazalištima, muzeju, knjižnici, osnovnim školama, domovima kulture, prostorima organizacija nezavisne kulture i civilnog društva te na javnim površinama (trgovi, obala, šetnica).

Program je bio namijenjen različitim društvenim skupinama – mladima, umjetnicima, lokalnim zajednicama, djeci i njihovim roditeljima, mladim majkama te LGBTIQ zajednici. Svi sadržaji bili su besplatni za publiku i posjetitelje.

Procjenjuje se da je u programu sudjelovalo približno 40 izvođača, 215 sudionika (polaznika radionica i sudionika panel-rasprava) te 1280 posjetitelja. Distribucijom sadržaja diljem Hrvatske mladi i neafirmirani umjetnici imali su priliku povezati se s novim sredinama, razmijeniti znanja i vještine te razviti nova partnerstva.

Suradnički projekti i turneje provedeni u 2025. godini:

1. LOJZEKOV SAN

Nositelj: Udruga za razvoj kulture i kreativnog potencijala Putnici (Zagreb)

Partneri: Centar urbane kulture Regenerator (Zabok); Savez udruga Molekula (Rijeka); Udruga Kopriva (Koprivnica)

Mjesta provedbe: Koprivnica – klub Funk (7. 6.), Zabok – Regenerator (13. 6.), Rijeka – Filodrammatica (28. 6.)

2. KRONIKA NESTAJANJA; GOSTOVANJE U MANJE DOSTUPNIM MJESTIMA

Nositelj: Teatar Teatro Verrdi (Zadar)

Partneri: A.R.L.A. (Đakovo); Durga Verige (Kistanje); Udruga Atribut (Knin); Rekreativna udruga žena (Županja)

Mjesta provedbe: Kistanje – Dom kulture (29. 4.), Knin – prostor udruge Atribut (30. 4.), Đakovo – Muzej Đakovštine (22. 5.), Županja – Multikulturni centar (23. 5.)

3. NOVOROĐENA – MAMA ZASLUŽUJE BITI DOBRO

Nositelj: neformalna inicijativa Tu sam (Zagreb)

Partneri: Kolektiv Igralke (Rijeka); Udruga Boli me (Zagreb)

Mjesta provedbe: Zagreb – Mala scena (11. 6.), Osijek – Kulturni centar Osijek (7. 11.), Rijeka – Filodrammatica (8. 11.), Zagreb – Centar za perinatalnu psihologiju i rano roditeljstvo (9. 11.)

4. IZMEĐU BAŠTINE I FILMA – GLASOVI ZAJEDNICA

Nositelj: Udruga Teatar od soli (Tkon)

Partneri: Bacači sjenki (Zagreb); A.R.L.A. (Đakovo); Društveni centar Rojc (Pula); Pulska filmska tvornica (Pula)

Mjesta provedbe: Tkon – Interpretacijski centar i Kulturni dom (7.–10. 5.), Pula – Klub Pulske filmske tvornice (22.–25. 9.), Đakovo – Gradska knjižnica i čitaonica; Kuća Reichsmann; OŠ Vladimir Nazor (18.–20. 10.), Zagreb – Društvo filmskih autora i producenata (24.–26. 11.)

5. KOJE JE BOJE ISTINA?

Nositelj: Proces – udruga za promicanje queer kulture i LGBTQ+ prava (Pula)

Partneri: Centar za kazalište potlačenih Pokaz (Zagreb); Multimedijalni institut MaMa (Zagreb)

Mjesta provedbe: Zagreb – Multimedijalni institut (10. 4.), Rijeka – prostor udruge Pariter (24. 5.), Pula – Istarsko narodno kazalište (28. 10.)

6. NEODRASLI

Nositelj: bunike – udruga za promicanje cirkuskih i izvedbenih umjetnosti (Zagreb)

Partneri: Cirkorama (Zagreb); Cirkultura (Samobor)

Mjesta provedbe: Samobor – Trg Matice hrvatske (17. 5.), Veliko Trgovišće – atrij OŠ Veliko Trgovišće (5. 6.), Sisak – Šetnica Slave Striegla (30. 8.)

7. EHO BORDUNA

Nositelj: Kamene babe (Benkovac)

Partneri: A.R.L.A. (Đakovo); Narodna knjižnica Blato

Mjesta provedbe: Blato – Kulturni centar Blato (3. 10.), Đakovo – Muzej Đakovštine (28. 11.), Županja – Multikulturalni centar (29. 11.)

8. PUTUJUĆA KNJIŽARA BOOKMOBIL

Nositelj: Kulturna udruga Fotopoetika (Šibenik)

Partneri: Udruga Žaruljica (Zagreb); Kulturna udruga Mljet (Babino Polje); Centar za mlade Alarm (Pazin)

Mjesta provedbe: Zapuntel (otok Molat) – Porat (7. 8.) Babino Polje (Mljet) (11. 8.), Pazin – Centar za mlade (21. 10.)

Clubture Forum (listopad 2025)

Godišnje okupljanje organizacija nezavisne kulture provodi se svake godine u drugom gradu u Republici Hrvatskoj i okuplja sudionike većinom iz lokalne zajednice gdje se održava, a manjim dijelom iz drugih gradova u RH gdje sjedište imaju organizacije članice Saveza. Samo okupljanje sastoji se od tri međusobno povezana segmenta od kojih svaki u svojoj ideji i izvedbi predstavlja jednu od ključnih vrijednosti za koju se mreža u svom radu zalaže. Oni obuhvaćaju pitanja vezana uz lokalne kulturne politike - potrebe nezavisne kulturne scene (pitanje prostora za djelovanje, pitanje načina i stabilnosti

financiranja programa, pitanja vrednovanja i vidljivosti postignuća ovog sektora u lokalnoj sredini), te funkcioniranje lokalnog kulturnog i javnog sektora u cjelini (uvođenje i/ili provođenje procedura, transparentnost i sudjelovanje u procesima donošenja odluka, sudjelovanje u odlučivanju, jasnija i učinkovitija provedba odluka, suradnja javnog i civilnog sektora).

18. Clubture Forum održan je od 23. do 25. listopada 2025. godine u Koprivnici, u partnerstvu s organizacijom Kopriva i savezom koprivničkih udruga Forum udruga nezavisne kulture – FUNK. Tijekom tri dana program se odvijao na više lokacija: u prostoru AK galerije, kluba FUNK kojim upravlja istoimeni lokalni savez, Knjižnice i čitaonice Fran Galović te na prostoru Zajedničkih eko vrtova koje koordinira udruga Kopriva.

Program Forum bio je strukturiran u tri programske cjeline. Prva cjelina bila je usmjerena na okupljanje i zajednički rad organizacija nezavisne kulture, a posebni gosti okupljanja bili su predstavnici organizacija iz Bjelovara i Koprivnice koje nisu članice mreže. Fokus je prvog dijela programa na upoznavanju novih/mlađih predstavnika organizacija s radom mreže i ostalim sudionicima, predstavljanje područja djelovanja pojedinih organizacija, povezivanje članica mreže i planiranje budućih suradnji te promišljanje smjera i fokusa mreže za nadolazeće razdoblje. S tim su ciljem održane Burza ideja i predstavljanje prostora djelovanja lokalnih organizacija (Zajednički eko vrtovi, AK galerija, FUNK).

Druga programska cjelina bila je namijenjena široj zainteresiranoj javnosti, s ciljem poticanja dijaloga između predstavnika civilnog sektora, kulturnih radnika i stručnjaka za kulturne politike. U sklopu te cjeline održana je javna tribina u Knjižnici i čitaonici Fran Galović. Tribina se bavila dugogodišnjim iskustvima nezavisne kulturne scene koja djeluje u uvjetima raznih društvenih, organizacijskih i financijskih pritisaka. Razgovor je otvorio pitanja održivosti takvog rada, vidljivosti suvremene kulture i načina na koje nezavisna scena, kroz upornost i suradnju, uspijeva opstati i razvijati se. Na tribini su govorili Zrinka Džoić, komunistička knjižničarka i radnica u kulturi iz Benkovca, Bojan Košić, umjetnik i producent iz Koprivnice, te Kornel Šeper, glazbenik, kulturni radnik i organizator iz Zagreba.

Treća cjelina bila je posvećena predstavljanju produkcijskog rada nezavisne kulture široj javnosti. Program je obuhvatio izložbu Zeleni kôd: Ekologika (AK Galerija), projekciju filma Zajedno (produkcija AKC Attack), izvedbu plesne predstave The Pogo Dolls (UO Škvadra), DJ program, razgovor i predstavljanje prostorne hortikulturalno-tekstilne instalacije Ivane Biočine te izložbu stickera kao jedne od formi street arta.

U forumskim aktivnostima sudjelovalo je 26 predstavnika iz 18 organizacija nezavisne kulture iz Benkovca, Đakova, Bjelovara, Karlovca, Koprivnice, Križevaca, Zagreba, Zadra i Podaca. Kulturno-umjetnički program popratilo je oko 200 posjetitelja.

Unapređenje organizacijskih kapaciteta (cjelogodišnja aktivnost)

Kroz godišnja okupljanja organizacija, programske razmjene te suradnje, različite projektne aktivnosti te rad s organizacijama odvija se razmjena znanja i vještina između iskusnijih i manje iskusnih organizacija te umrežavanje koje u konačnici doprinosi razvoju mreže i širenju aktera koji sudjeluju u radu Saveza. Radionice prijenosa metodologije praćenja zakonskih i podzakonskih akata dodjele prostora u kulturi prema Zakonu o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi održane su u 5 gradova te je na njima prisustvovalo 29 osoba iz 22 organizacije. Prva je radionica prijenosa znanja održana u Zagrebu, u

prostorijama Pogona Mislavova, 5. lipnja, a na njoj su sudjelovali predstavnici 5 organizacija članica Operacije grad. Druga je radionica prijenosa znanja održana u Rijeci, u prostorijama Filodrammatice, 9. lipnja, a prisustvovalo joj je pet osoba iz 4 organizacije. Treća je radionica održana u Splitu, 12. lipnja, u sklopu festivala Platformat Platforme Doma mladih koji je obilježila deset godina djelovanja, a prisustvovalo joj je šest osoba iz četiri organizacije i jedna osoba koja nije navela organizaciju. Radionica u Osijeku održana je 17. lipnja u prostorima udruge Slama u osječkoj Tvrdi te ju je pohodilo pet osoba iz dvije organizacije. Radionica u Dubrovniku održana je 25. lipnja u Lazaretima i suradnji s Art radionicom Lazareti, a prisustvovalo joj je sedam osoba iz pet organizacija.

Tijekom 2025. formirana je radna grupa koja se bavila razvojem modela programa Klubture-HR: Programska razmjena i suradnja. Radna grupa okupljala se na online sastancima tijekom svibnja i lipnja te razmatrala izmjene u smjeru pojednostavljenja uvjeta poziva. Radna verzija dokumenta s izmjenama u pozivu predstavljena je putem maila Radnoj grupi za praćenje provedbe programa s kojom je potom održan online sastanak u kolovozu gdje su finalizirani prijedlozi koji su dani na komentiranje članstvu mreže. Novi elementi ugrađeni su u poziv Klubture-HR: Programska razmjena i suradnja za 2026. godinu.

Organizacija je nastavila razvijati bazu znanja na službenoj mrežnoj stranici, sustavno arhivirajući i digitalizirajući materijale koji dokumentiraju njezino djelovanje od 2002. godine do danas. U 2025. pristupili smo izradi baze trenera i mentora s ciljem da se stručnjaci koji su upravo na nezavisnoj kulturnoj sceni u Hrvatskoj razvijali svoje kapacitete i talent, takvima i prepoznaju, te kako bi nezavisna scena, ali i šire organizirano civilno društvo, moglo brže reagirati na svoje potrebe. Nastavio se i razvoj arhive suradničkih projekata i turneja. Arhiva obuhvaća materijalnu i digitalnu građu (publikacije, plakate, letke), kao i foto i video dokumentaciju aktivnosti provedenih u sklopu suradničkih projekata te publikacije nastale tijekom razmjena. Digitalna arhivska mapa sadrži podatke o svim projektima provedenima kroz platformu od 2002. godine, a moguće ju je pretraživati prema projektu, organizaciji nositelju, partnerskim organizacijama i godini provedbe.

Tijekom studenog i prosinca organizacija je pripremala prijavu na Javni poziv za tematske resursne centre u okviru programa Impact4Values2.0 Zaklade Slagalice. Kao tematski resursni centar nezavisne kulture, Klubtura će u suradnji s drugim organizacijama i inicijativama u različitim lokalnim sredinama promovirati i implementirati istraživanja participativnih modela programiranja te javne kulturne procese i umjetničke intervencije kao argument i dokaz u zagovaranju prava na kulturno i umjetničko izražavanje, kulture kao javnog dobra te pravednijih i inkluzivnijih kulturnih politika. Kao tematski resursni centar Klubtura će osigurati sredstva za kvalitetno mapiranje stanja sektora i bolje pozicioniranje u odnosu na mogući utjecaj na javne politike.

Zaposlenici su također pripremali projektni prijedlog za poziv Osnaživanje doprinosa organizacija civilnoga društva jačanju volonterstva u sklopu 2. švicarskog doprinosa Ureda za udruge RH, u partnerstvu s Filozofskim fakultetom u Zagrebu. Savez bi kroz projekt razvijao mrežni standard volonterskog programa u kulturi koji bi osigurao da volontiranje ne bude zamjena za (neplaćeni) rad ili odgovor na nedostatak financiranja te adekvatno honoriranje bavljenja volonterskim programom unutar organizacija. Mrežni standard je razvojni alat koji doprinosi kvaliteti programa, prijenosu vrijednosti nezavisne kulture i dugoročnom zadržavanju ljudi u sektoru. Standard bi bio razvijen kao krovni mehanizam koji se prilagođava svakoj organizaciji i lokalnom kontekstu u kojem radi.

U zadnjem je kvartalu provedeno strateško planiranje Saveza pod vodstvom i uz profesionalnu facilitaciju Tea Petričevića. Strategiziranje je spojilo participaciju, refleksiju i iteraciju, počevši od intervjua s ključnim

dionicima mreže u rujnu, anketom članica i fokus grupama u listopadu, gdje su se iskristalizirali izazovi, potrebe i prvi nacrti strategija, te završivši s dvodnevnom procesom strategiziranja radnog kolektiva i Upravnog odbora u listopadu i studenom. Svi su nalazi i zaključci spojeni s vanjskim analizama konteksta. Ključan je bio reflektivni ciklus: slušanje glasova iz mreže, pogotovo na Klubture Forumu u Koprivnici, testiranje ideja kroz mini labove i prilagodba na temelju feedbacka što je rezultiralo strategijom kao okvirom za adaptivno djelovanje mreže. Upravni odbor je nastavno na strateško planiranje održavao sastanke u studenom i prosincu te je održan online sastanak članstva mreže u prosincu.

Analiza i praćenje javnih politika (cjelogodišnja aktivnost)

U 2025. godini Savez udruga Klubtura i Mreža društveno-kulturnih centara, u suradnji s vanjskim stručnjakinjama Ankom Kekez Koštro, Andreom Stanić, Jelenom Androić, Kristinom Tešijom i Petrom Marčinko, proveli su analizu implementacije odredbi Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi, koji je stupio na snagu u srpnju 2022., a koje reguliraju dodjelu javnih prostora fizičkim i pravnim osobama koje djeluju u području kulture na nacionalnoj razini i razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Rezultat analize je publikacija "Analiza provedbe članka 14. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi te prakse dodjele prostora za kulturne djelatnosti u hrvatskim gradovima" koja je u ožujku 2025. objavljena na web stranicama Saveza udruga Klubtura. Analizu je popratio i policy brief namijenjen i distribuiran donositeljima odluka na nacionalnoj i lokalnim razinama.

Javna predstavljanja istraživanja održana su u Zagrebu (24. travnja), Rijeci (9. lipnja), Splitu (13. lipnja), Osijeku (17. lipnja) i Dubrovniku (25. lipnja). Na svim javnim predstavljanjima bili su prisutni predstavnici jedinica lokalne i regionalne samouprave, predstavnici organizacija civilnog društva u području kulture, ali i šire, kao i zainteresirana javnost. Sastanci s lokalnim upravama održani su u gradovima gdje se pratila implementacija Zakona (Rijeka, Split, Osijek, Dubrovnik, Zagreb), te u općini Lovran i gradovima Koprivnici i Karlovcu. Policy forumi o prostorima za kulturu održani su u Zagrebu (travanj) te Splitu i Karlovcu (lipanj). S općinom Lovran, gradovima Zagreb, Karlovac i Koprivnica, te s članovima gradskih vijeća u Dubrovniku i Rijeci potpisani su memorandum i suradnji koje svjedoče da će se prilikom oblikovanja budućih odluka ili javnih natječaja za prostore kulture konzultirati sa Savezom udruga Klubtura.

U suradnji s Operacijom grad organizirali smo sastanak početkom siječnja s predstavnicama Grada Zagreba - Ured za kulturu i civilno društvo te Ured za upravljanje imovinom - na temu dodjele prostora za aktere u kulturi u gradu. Nakon što je krajem siječnja objavljen natječaj za ateljee (fizičke osobe u području kulture) koji je pokazao da se propisani kriteriji ne mogu primjenjivati na sve prostore jednako, s obzirom na njihovu namjenu, veličinu i adekvatnost, organiziran je policy forum u Novinarskom domu 24. travnja, uz široko sudjelovanje zainteresirane javnosti. Nastavno na policy forum, održan je još jedan sastanak s predstavnicama grada početkom srpnja, gdje smo obaviješteni da izmjena kriterija podrazumijeva izmjenu Odluke o dodjeli prostora na razini Gradske skupštine. Krajem prosinca zajedno s Operacijom grad započeli smo izradu komentara i prijedloga izmjene Odluke o dodjeli prostora u pogledu kriterija, koje ćemo uputiti Gradu i Skupštini.

Savjetovanje o Akcijskom planu razvoja kulture i medija za razdoblje od 2025. do 2027. godine medija održavalo se tijekom lipnja i srpnja 2025. godine i Klubtura mu je pristupila s prijedlogom da se u tekst Akcijskog plana kod Mjere 1.2. doda obaveza Vlade Republike Hrvatske da do kraja 2025. godine uredbom propiše kriterije za dodjelu prostora za rad i drugih nekretnina u vlasništvu RH koje su dane na

upravljanje ministarstvu nadležnom za kulturu, na što je Vlada samu sebe obvezala donošenjem Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (srpanj 2022) te koju obavezu nije ispoštovala u zakonskom roku. Prijedlog je primljen na znanje.

Predstavnici Klubture su kao predstavnici podsektora sudjelovali u radu VIII. saziva Savjeta za razvoj civilnoga društva. Krajem travnja predložili smo da se na dnevni red sjednice uvrsti pitanje donošenja uredbi Vlade Republike Hrvatske kojima se određuju procesi i kriteriji davanja u zakup nekretnina u vlasništvu RH organizacijama civilnog društva i u području kulture, a koje nisu donesene u zakonskom roku. Zamoljeni su članovi Savjeta ispred Ministarstva kulture i medija te predstavnici Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine da se odazovu sjednici. Početkom srpnja obaviješteni smo da je, u dogovoru s Ministarstvom državne imovine, dogovoreno da će se tematska sjednica Savjeta na ovu temu održati početkom rujna. Sjednica je održana krajem listopada 2025., nakon što je već otvoreno javno savjetovanje o Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupku davanja u zakup nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske organizacijama civilnog društva. Na sjednici su sudjelovale predstavnice Ministarstva državne imovine, no bez odaziva Ministarstva kulture i medija RH, čije smo očitovanje i sudjelovanje također tražili.

Savez je potom sudjelovao u javnom e-savjetovanju o Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupku davanja u zakup nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske organizacijama civilnog društva s više od 10 komentara i prijedloga izmjena Uredbe te je u cjelosti prihvaćeno 3, a djelomično 1 prijedlog Saveza. Svojim smo prijedlozima nastojali utjecati na tekst Uredbe koji treba odražavati vrijednosti očuvanja javnog interesa i društvene vrijednosti, uključivanja organizacija civilnog društva u proces donošenja odluka, administrativne proporcionalnosti i digitalizacije, fleksibilniji nadzor i partnerski odnos s OCD-ima te načela socijalne pravednosti i dostupnosti prostora. Nakon javnog savjetovanja i objave izvještaja o njemu, postalo je jasno da Ministarstvo kulture i medija nije ispoštovalo Zakon te da za aktere u području kulture još uvijek ne postoji Uredba koja regulira dodjelu prostora u vlasništvu RH za njihov rad.

Klubtura je u travnju sudjelovala u javnom savjetovanju o Nacrtu Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2025. godinu, koje je bilo otvoreno 5 dana. Prijedlozi Saveza nisu prihvaćeni. Kao ključnu problematiku Uredbe i osiguravanja određenog stupnja povjerenja istaknuli smo sektorske analize koje nisu dostupne korisnicima prije izglasavanja Uredbe, a često ni mjesecima nakon njenog donošenja.

Predstavnici Klubture su kao predstavnici podsektora sudjelovali u radu VIII. saziva Savjeta za razvoj civilnoga društva. Zajedno s drugim organizacijama civilnog društva iz područja zaštite okoliša i održivog razvoja, zaštite potrošača, djelovanja mladih, demokratizacije, vladavine prava te razvoja obrazovanja, skrbi o osobama s invaliditetom, te zaštite i promicanja ljudskih prava, dostavili smo članovima Savjeta rezultate ankete provedene među OCD-ima o ulozi i učinkovitosti Savjeta za razvoj civilnog društva. Anketu je ispunilo 90 ispitanika, a nalazi jasno ukazuju na strukturne probleme koji ograničavaju utjecaj Savjeta i umanjuju njegovu relevantnost kao foruma za suradnju između javnog i civilnog sektora. O rezultatima ankete i prijedlozima za unapređenje djelovanja Savjeta održana je rasprava na sjednici, bez obvezujućih zaključaka.

Predstavnice Saveza organizirale su i facilitirale dvije tematske rasprave u sklopu konferencije "Od vizije do promjene: prema 2030" Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva krajem studenog u Zadru, koje su okupile predstavnike organizacija iz različitih polja djelovanja iz cijele Hrvatske. Teme rasprava bile su Kultura u digitalno doba, potaknuta izrazitim razvojem tehnologije i alata umjetne inteligencije koje

neminovno definiraju rad u sektoru kulture, te Sloboda kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, organizirana slijedom učestalih izazova toj slobodi, a koji ukazuju da je potrebno sustavno i koordinirano djelovanje državnih tijela, kulturnog sektora i civilnog društva, kako bi se očuvale ustavne vrijednosti, demokratski prostor i kulturni pluralizam.

Savez je sudjelovao u javnim e-savjetovanjima o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, gdje smo predložili izmjene članaka koje se odnose na predloženi posebni položaj sportskih organizacija za koje se olakšavaju sponzorstva i donacije te smo predložili povećanje postotka prihoda za porezno priznate rashode darovanja. Izmjene i dopune Zakona o PDV-u komentirali smo na način da se od PDV-a oslobode uvoz i isporuka usluga i dobara kulturno-umjetničkog karaktera koje obavljaju ili primaju neprofitne kulturne organizacije, umjetničke udruge i ustanove registrirane za djelatnosti u kulturi, a koje nisu komercijalne naravi. Prihvaćeni su prijedlozi izmjena Zakona o porezu na dobit.

Od Ministarstva kulture i medija od veljače pokušavamo dobiti odluke Kulturnih vijeća o javnim potrebama u kulturi za 2025., potaknuti prošlogodišnjom dostavom Odluke Vijeća za nove i interdisciplinarne kulturne i umjetničke prakse, no Ministarstvo nam ih, unatoč odluci Povjerenika za informiranje da se ne radi o povjerljivim dokumentima te da je dostava dokumenata u javnom interesu, odbija dati. Za članove Kulturnih vijeća pri Ministarstvu kulture i medija, za čiji je izbor raspisan javni poziv u svibnju, Klubtura je kandidirala sveukupno 12 ljudi iz redova stručnjaka, istaknutih kulturnih radnika iz civilnog i javnog sektora. Biral su se članovi vijeća za knjigu i nakladništvo, za dramsku i plesnu umjetnost, za glazbenu i glazbeno-scensku umjetnost, za vizualne umjetnosti, za međunarodnu kulturnu suradnju te za interdisciplinarne i nove umjetničke i kulturne prakse. Niti jedan kandidat Klubture nije izabran, no zato su za članove vijeća za interdisciplinarne i nove umjetničke i kulturne prakse, ključnog vijeća za rad nezavisne kulturne scene u Republici Hrvatskoj, odabrani stručnjaci koji imaju malo ili nimalo veze s područjem u kojem procjenjuju prijave, iz čega zaključujemo da će suradnja s nadležnim ministarstvom biti još više otežana u sljedećem četverogodišnjem razdoblju.

Razvoj sektora (cjelogodišnja aktivnost)

Klubtura je u regiji i šire međunarodno prepoznata kao relevantna točka okupljanja nezavisne kulturne scene: jedna je od osnivačica lokalnih, nacionalnih i međunarodnih zagovaračkih mreža (Operacija grad, Mreža društveno-kulturnih centara, Kooperativa - Regionalna platforme za kulturu) te organizacije Kurziv/Kulturpunkt.hr. Klubtura je u 2025. nastavila sudjelovati u radu tih organizacija kroz skupštinske sastanke, strateška planiranja i provedbu zagovaračkih aktivnosti. Klubtura je od 2007. članica europske krovne zagovaračke mreže u kulturi sa sjedištem u Bruxellesu, Culture Action Europe.

Mreža društveno-kulturnih centara u 2025. godini je provodila projekt DKC-HR: podrška, promocija i produkcija, podržan kroz jednogodišnju podršku Zaklade Kultura nova. Kroz projekt su podržane produkcije kulturno-umjetničkih programa u društveno-kulturnim centrima u Koprivnici, Splitu, Rijeci, Karlovcu, Dubrovniku i Zagrebu. Klubtura se aktivno angažirala u koordinaciji i produkciji serije online razgovora na community radiju KLFM pod nazivom Razgovori oko ručka s četiri organizacije civilnog društva u kulturi iz Vinkovaca, Sinja, Zadra i Lastova, koje ujedno vode i društveno-kulturne centre u svojim lokalnim zajednicama. U suradnji s Mrežom društveno-kulturnih centara i Operacijom grad, Klubtura je 24. travnja u Novinarskom domu u Zagrebu organizirala konferenciju - predstavljanje istraživačkog izvještaja i policy forum o iskustvima dodjele i upravljanja prostorima na području Zagreba, u kojem je sudjelovalo preko 60 predstavnika gradskih institucija, upravnih tijela, ustanova u kulturi, vijeća gradskih četvrti i

mjesnih odbora, organizacija civilnog društva, strukovnih organizacija, te inicijativa za prostore, kao i samih umjetnika i drugi korisnika prostora namijenjenih kulturi.

U sklopu međunarodne konferencije The Blueprint Reimagined: Knowledge-Exchange and Advocacy u organizaciji Operacije grad, održane u Društvenom centru Rojc u Puli početkom listopada, koordinatori zagovaranja Matija Mrakovčić moderirala je panel Panel Hosting as Practice: Residential Networks and Spaces, uz sudjelovanje Bojane Panevske, Danila Milovanovića i Aresa Shporte. Od 18. do 21. listopada održano je obilježavanje 20 godina Operacije grad. U sklopu kulturno-umjetničkog i razgovornog programa, koordinatori je facilitirala tribinu pod nazivom Povratak otkazanih koja je otvorila raspravu o položaju organizacija i pojedinaca u kulturi u kontekstu recentnih napada na civilno društvo koji javni interes definiraju isključivo negativno prema pojmovima poput feminizma, antifašizma i manjinskih prava, a na kojoj su sudjelovali istaknute kulturne radnice i umjetnici Damir Bartol Indoš, Ana Kutleša, Siniša Labrović i Ivana Pejić.

U 2025. sudjelovali smo u izradi i prijavi projekta na poziv Kreativne Europe (CREA-CULT-2025-COOP, European Cooperation Projects) u partnerstvu s Kooperativom kao nositeljem te savezima udruga Growfunding iz Belgije, Asociacija iz Slovenije, Jadro iz Sjeverne Makedonije te Nezavisna kulturna scena iz Srbije. Prijava se odnosila na jačanje kapaciteta organizacija u kulturi, provedbu i razmjenu kulturno-umjetničkih događanja, razvoj platforme za participativno odlučivanje te repozitorija inovativnih kulturnih praksi, što su sve teme kojima se Klubtura bavi na nacionalnoj razini. Projekt nije odabran za financiranje, kao i veliki broj prijava iz regije, te smo zajedno s Kooperativom nastavili razvijati zagovaračku kampanju prema EK kako bi se utjecalo na prepoznavanje neprilagođenosti tako koncipiranih poziva za aktere uz regije.

Na Skupštini u veljači na trogodišnji mandat izabrani su predstavnici Klubture u Skupštini Kurziva, nakladnika portala Kulturpunkt.hr. Skupštinu Kurziva čini 5 predstavnika Klubture kao pravne osobe - osnivača udruge: Deborah Hustić (Radiona), Dušica Parezanović (Kulturtreger), Tatjana Vukadinović (SU Klubtura), Sanja Siročić (Cirkorama) i Matea Pribanić (Attack). Portal Kulturpunkt.hr i dalje je ključni medij nezavisne kulturne scene koji redovito objavljuje vijesti, najave i natječaje povezane s aktivnostima organizacija u kulturi te mjesto koje pridonosi njihovoj relevantnosti i vidljivosti. Istovremeno se portal, kao i svi neprofitni mediji čiji su nakladnici organizacije civilnog društva, sustavno suočava s izazovima nedostatne podrške za osnovni rad medija te urednika i novinara koji ga stvaraju.

Predstavnica Klubture sudjelovala je na godišnjoj skupštini mreže Culture Action Europe (CAE), uz 111 članica iz cijele Europe. Početkom studenog usvojena je nova kulturna strategija Europske komisije, Culture Compass for Europe, te je koordinatori zagovaranja sudjelovala na kampanjskom sastanku mreže gdje je Catherine Magnant, voditeljica Odjela za kulturnu politiku pri Europskoj komisiji, predstavila Kulturni kompas koji će, osim kao putokaz nacionalnim vladama, funkcionirati i kao alat praćenja kulturnih i umjetničkih sloboda i uvjeta rada u zemljama članicama EU. Tijekom posljednjeg kvartala Klubtura je zajedno s Kooperativom sudjelovala u pripremama zajedničkog Forumu Zaklade Heartefact koji će se održati u svibnju 2026. u Skoplju, u sklopu regionalne inicijative Culture Action Europe pod nazivom Beyond Satellite. Forum ima za cilj konsolidirati i pojačati kolektivni glas regije putem europske mreže stvaranjem zajedničkog prostora za promišljanje, usklađivanje i stratešku orijentaciju.

Krajem 2023. godine Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) otvorila je poziv za organizacije civilnog društva koje djeluju u kulturnom sektoru za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje na sastancima upravnih tijela Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja

(2005.), kako bi zajednički definirali buduće kulturne politike i razvijali međunarodnu suradnju. Kao jedina organizacija iz regije, Klubtura je kao promatračica sudjelovala na 5. izdanju UNESCO Foruma civilnog društva u lipnju 2025. Forum je održan dan prije otvaranja X. sjednice Konferencije stranaka Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja u Parizu. Forum je uživo i online okupio predstavnike organizacije civilnog društva u području kulture iz cijeloga svijeta. Forum je, između ostalog, raspravljao o ključnim izazovima poput nedostatka sustavnog okvira za identifikaciju, dokumentiranje i mobilizaciju tematske, regionalne i tehničke ekspertize koju posjeduju organizacije civilnog društva, a koju bi države članice i UNESCO mogle mobilizirati u komplementarnosti sa skupinama stručnjaka, potom brzoj evoluciji umjetne inteligencije koja utječe na umjetnička i kulturna prava, ugrožava slobodu izražavanja, kulturnu raznolikost, autorska prava, kreativna radna mjesta i intelektualno vlasništvo te nestabilno financiranje kulturnih organizacija, posebno manjih koje uvelike ovise o bespovratnim sredstvima. Nakon zahtjeva za produljenjem statusa, Klubturi je odobreno sudjelovanje u sljedećim sastancima upravnih tijela Konvencije do 2029. godine.